

Notat om miljøministerens besvarelse af udvalgsspørgsmål

Sagsnummer

55128

Side 1 af 4

Ret&Råd Per Justesen

Advokat

Per Justesen

pju@ret-raad.dk

+45 30 59 16 01

Foreningen Stop vanrøgt af dyr bag hegn har anmodet om en vurdering af miljøministerens besvarelse af spørgsmål 150 fra MF Kristian Pihl Lorentzen:

“Hvordan vil ministeren – i lyset af de skandaløse erfaringer fra Mols Bjerge med syge og udsultede dyr – garantere for god trivsel og dyrevelfærd blandt de heste, køer og andre græssende dyr, der påtænkes udsat i en mulig indhegnet naturnationalpark i Kompedal Plantage”

Svaret fra miljøministeren var blandt andet følgende:

“Dyrene i de kommende naturnationalparker skal behandles forsvarligt, og det er vigtigt at understrege, at der ikke er mulighed for at dispensere fra dyrevelfærdslovens § 2, hvorefter dyr er levende væsener og skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.”

Nærværende notat har til formål at vurderer rigtigheden af ministerens svar.

Det er min vurdering, at ministerens svar efterlader det klare indtryk, at spørgeren ikke har grund til at frygte en gentagelse af, hvad der skete i Mols Bjerge. Dette med den begrundelse, at der ikke kan dispenseres fra dyrevelfærdslovens § 2.

Ved lov nr. 1177 af 8. juni 2021 om ændring af blandt andet dyrevelfærdsloven blev der indsat følgende bestemmelse som § 20 a:

“§ 20 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan for at imødekomme hensynet til natur og biodiversitet i en naturnationalpark omfattet af en tilladelse efter lov om naturbeskyttelse undtage bestemte dyrehold, der udsættes i en sådan naturnationalpark, og dyrenes afkom fra bestemmelserne i § 3 og § 9, stk. 1 og 2.

Stk. 2. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri fastsætter vilkår for en dispensation efter stk. 1, herunder om krav til arealets beskaffenhed, hvilke dyr der må udsættes i naturnationalparken, tilsyn og regulering af bestanden af de udsatte dyr og deres afkom.”

Loven er trådt i kraft 1. juli 2021.

Det er således korrekt, når miljøministeren svarer, at ændringen af dyrevelfærdsloven ikke giver mulighed for at dispensere for dyrevelfærdslovens § 2.

Spørgsmålet er herefter, om dyrevelfærdslovens § 2 reelt beskytter de dyr, som planlægges udsat i naturnationalparkerne oprettet på statens områder efter tilladelse fra miljøministeren, jf. naturbeskyttelseslovens § 61 a, stk. 1.

Som det fremgår ovenfor, har fødevarerministeren hjemmel til i naturnationalparker at undtage bestemte dyrehold og dets afkom fra dyrevelfærdslovens § 3 om omsorgsfuld behandling.

Bestemmelsen lyder således:

”Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.”

Der kan tillige ske fravigelse af dyrevelfærdslovens § 9, stk. 1 og 2, der er sålydende:

”§ 9. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.
Stk. 2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på fritgående dyr på græs el.lign. Sådanne dyr skal dog tilses jævnlige.”

Det er altså muligt at fravige de nævnte bestemmelser og såfremt dette sker, vil de dyr, som udsættes i naturnationalparkerne alene være beskyttet af dyrevelfærdslovens § 2, jf. nærmere nedenfor.

Om formålet med adgangen til fravigelse af reglerne i dyrevelfærdsloven er det i lovforarbejderne til lovændringen anført (almindelig del pkt. 1):

”Det er hensigten, at de udsatte dyr holdes så ekstensivt som muligt inden for rammerne af den eksisterende lovgivning på veterinærområdet med henblik på, at dyrene kan udføre deres nøglefunktioner i økosystemet. Det foreslås dog, at dyrevelfærdsloven ændres, således at ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndiges til at dispensere fra enkelte regler i dyrevelfærdsloven for så vidt angår dyr, der udsættes i en naturnationalpark, bl.a. regler om tilsyn, hvormed **tilsynet med dyrene som udgangspunkt kan ske på bestandsniveau.**” [min fremhævelse].

Om tilsynsplikten med disse er det nærmere anført:

”Med henblik på at dyrene i en naturnationalpark skal holdes så ekstensivt som muligt, er det Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeris vurdering, at de dyr, der udsættes i en naturnationalpark kan tilses jævnlige på bestandsniveau. Det er dog ministeriets opfattelse, at der skal sikres et tilstrækkeligt til-

syn, så dyrenes velfærd sikres, herunder at f.eks. syge eller tilskadekomne dyr opdages og enten behandles eller aflives, og at der foretages regulering af bestanden, hvis tilsynet med de udsatte dyr og deres afkom viser, at der er risiko for, at bestanden stiger til en størrelse, hvor dyrene ikke kan klare sig, fordi der ikke er tilstrækkeligt med føde eller mulighed for, at alle dyr kan finde ly og læ m.v. Endvidere er et vist tilsyn nødvendigt for at sikre en effektiv sygdomsovervågning m.v. af bestanden.”

Tilsynspligten er i lovforslagets specielle bemærkninger yderligere beskrevet således:

”Den foreslåede bemyndigelse giver endvidere mulighed for at undtage fra krav om sædvanlig fodring og vanding m.v. af dyr, forudsat at dyrene selv kan finde tilstrækkeligt føde og vand i området og under samtidig iagttagelse af dyrevelfærdslovens § 2 om forsvarlig behandling af dyr.”

Der er altså fortsat en pligt til at sikre et vist tilsyn, hvilket indirekte også følger af dyrevelfærdslovens § 2, der som anført ikke kan fraviges, og som lyder således:

”Dyr er levende væsener og skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.”

Konklusion

Det er efter min vurdering værd at hæfte sig ved, at tilsynet alene skal ske på bestandsniveau.

Den derved fravigelsen af pligten til at sørge for dyr på individniveau, herunder ved tilsyn, betyder, at det ikke sikres, at der er den fornødne opmærksomhed på det enkelte dyr, og der vil således ikke være en overtrædelse af § 2, hvis et dyr lider, og den ansvarlige ikke ser det, uden at det kan bebrejdes den pågældende.

På den baggrund svækker den nye dispensationsbestemmelse i § 20 a også bestemmelsen i § 2, som herefter alene vil finde anvendelse, når det konkret er konstateret, at der er dyr, som lider.

Hertil kommer, at et tilsyn, som ikke tager højde for dyrets fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer, jf. dyrevelfærdslovens § 3, alt andet lige vil være et ringere tilsyn, selvom lovens § 2 ikke kan fraviges.

Ministerens svar (eller i hvert til fælde det umiddelbare indtryk dette giver) er således ikke korrekt.

Dyr, som udsættes i de nye nationalparker, vil som enkeltindivider ikke være sikret den fornødne pleje og omsorg allerede fordi, der ikke vil bestå en pligt til at føre tilsyn med den enkelte dyr.

Derved vil der uvægerligt på individniveau forekomme tilfælde af syge og udsultede dyr, og der vil ikke være nogen, som vil kunne holdes ansvarlig derfor, såfremt tilsynet på bestandsniveau vurderes til at være tilstrækkeligt.

Sagsnummer
55128

Side 4 af 4

Miljøministerens besvarelse af spørgsmålet er dermed ikke korrekt, når det kommer til det enkelte dyr.

København den 11. december 2021

Per Justesen

Advokat (L) og ekstern lektor